

Előlap

A. Az örökség-elem neve:

Magyarszombatfai Fazekasság

B. Az érintett közösség(ek), csoport(ok) vagy egyén(ek) megnevezése:

A magyarszombatfai fazekasság a településen élő fazekas családokat (Tóth, Cseke, Czugh, Albert, Vörös), az elvándorolva máshol letelepedett mestereket (Tóth János, Tóth László, Zsohár Gyula ...). Továbbá mindenkit a közösségbe sorolunk, akinek felmenői között volt fazekas, s bár ő nem folytatta a családi hagyományt, identitásában őrzi és ápolja az örökséget.

C. A jelölt örökség-elem rövid szöveges leírása (max. 1000 karakter)

Az Őrségben a XIV. sz. óta foglalkoznak fazekassággal (első írásos emlékek 1366-ból). A földművelés, a háztáji gazdálkodás mellett kezdtek foglalkozni a téli időszakban a férfiak fazekasáru készítésével, majd a tavaszi munkák megkezdése előtt lovas szekérrel Zalán keresztül Somogy megyébe hordták az árujukat és főleg gabonára cserélték. Ennek a paraszti fazekasságnak a hagyománya mindmáig fennmaradt Magyarszombatfán. Földrajzi elhelyezkedéséből fakadóan az itteni fazekasságot meglehetősen számos mediterrán hatás érte. A balos korong, a bőrrel való korongozás, az edények vonalvezetése mindmáig hordozzák ezen hatásokat, amely máshol a Kárpát-medencében nem mutathatóak ki. Eme egyediséget mindmáig büszkén hordozzák munkájukban a helyi mesterek, megőrizve az őrségi fazekasság sajátos ízt.

D. A jelölést beküldő neve :

Magyarszombatfa Község Önkormányzata, Albert Attila fazekas, polgármester

E. A jelölés dátuma:

2014

1.a. Az örökség elem neve:

Magyarszombatfai fazekasság

1.b. Az örökség elem egyéb elnevezése(i):

Velemér-völgyi, vagy Zürich-völgyi fazekasság

1.c. Az érintett közösség(ek), csoport(ok) vagy egyén(ek) azonosítása

A magyarszombatfai fazekasság elsősorban a településen élő fazekas családokat foglalja magába, akik műhelyeikben a közel 700 éves hagyományokat folytatják. Az érintett közösséghez tartoznak azok a fazekasok is, akik a szakma alapjainak elsajátítása után innen elvándorolva máshol telepedtek le, és megtartva a tradicionális stílusjegyeket gyakorolják a mesterséget. Továbbá mindenkit a közösségbe sorolunk, akinek felmenői között volt fazekas, s bár ő nem folytatta a családi hagyományt, identitásában őrzi és ápolja az örökséget .

A XX. szd. elején még több mint száz fazekas tartozott a közösségbe. A ma működő 10 műhelyben 14 fazekas őrzi a mesterségbeli tudást. Ezen műhelyek közül ötnél még fellelhető a családon belül generációról-generációra átadott tudás.

1.d. Az örökség-elem földrajzi elhelyezkedése és elterjedése

Magyarszombatfa az ország nyugati végében, Vas megyében, az Őrség történeti kistáj déli peremén, a magyar–szlovén határ mentén fekszik, a Zürich (Szentgyörgyvölgyi)-patak partján, a Veleméri-völgyben. A település két, korábban különálló falu, Magyarszombatfa és Gödörháza 1973-ban történt egyesítéséből jött létre, amely mindmáig az Őrségi fazekasság központja. Történetileg hagyományaiban kapcsolódik a Vendvidékhez (történeti Délnyugat-Vas, Nyugat-Zala), azon belül is az egykori lendvai uradalomhoz tartozó vend-szlovén falvak (pl. Kebele/Kobilje) hasonló gerencsér kultúrájához. A 14. századi előzményeit követően fennmaradásában és karakterének kialakulásában jelentős szerepet játszott a reformáció térhódítása, valamint a korabeli vásáros és templomos helyek, a nyugat zalai kismemesi falvak közül Szentgyörgyvölgy vonzáskörzetének kiszolgálása. A 18. század végén a térség fazekasfalvai Szombatfa (ma Magyarszombatfa, Vas m.), Velemér (Vas m.), Szomoróc (ma Kercaszomor, Vas m.), Kisszerdahely (ma Središče, Szlovénia), Gerőháza (ma Lončarcevc, Szlovénia), Alsójánosfa (ma Ivanjševci, Szlovénia), Szentgyörgyvölgy (Zala m.), valamint Felsőszölnök (Vas m.), Istvánfalva (ma Apáistvánfalva, Vas m.) és Prosznyákfa (ma Prosenjakovci, Szlovénia) voltak. Csak kései céhalakulásról tudunk, Szentgyörgyvölgyben 1857-ben, Velemér és Gödörháza közös fazekascéhe 1868-tól működhetett. A céhes korszakot követően, a 19. század végén a térség fazekasfalvai a Prosznyákfai körjegyzőség területén Berkeháza (ma Berkovci pri Prosenjakovci, Szlovénia), Csekefa (ma Čikečka vas, Szlovénia), Gödörháza (Vas m.), Gerőháza (ma Lončarcevc, Szlovénia), Jánosfa (ma Ivanjševci, Szlovénia), Kisfalva (ma Pordašinci, Szlovénia), Prosznyákfa (ma Prosenjakovci, Szlovénia), Szombatfa (ma Magyarszombatfa, Vas m.) és Velemér (Vas m.) voltak, a Tótkeresztúri körjegyzőségben Benedek (ma Ivanovci, Szlovénia), Kökényes (ma Kukeč, Szlovénia),

Mátyásdomb (ma Mačkovci, Szlovénia), Rátkalak (ma Ratkovci, Szlovénia), Órfalu (ma Dankovci, Szlovénia), Úriszék (ma Panovci, Szlovénia). Ebben a 15 faluban a századforduló környékén összesen 95 fazekasmester működött. A térség egykori háziiparos parasztfazekasai áruikat főként cserekereskedelem révén árusították, szekerező útvonalakon Zala és főleg Somogy megyébe eljártak. A magyar–szlovén határon átnyúló történeti fazekas körzet kultúrája napjainkban elsősorban Magyarszombatfán összpontosul.

1.e. Az örökség-elem a szellemi kulturális örökség mely területeit képviseli

a) szóbeli hagyományok és kifejezési formák, beleértve a nyelvet is, mint a szellemi kulturális örökség hordozóját,

b) előadóművészetek,

c) társadalmi szokások, rítusok és ünnepi események,

d) a természetre és a világegyetemre vonatkozó ismeretek és gyakorlatok,

e) hagyományos kézművesség;

2. Az örökség-elem leírása

Az Őrség fazekasságát alapjaiban meghatározza a hőálló fazékedények készítéséhez itt bányászható jó minőségű agyag, ami évszázadok óta megadja az Őrségi fazekasok megélhetésének hagyományos alapját. A paraszti gazdaságok idején az önellátás biztosítása volt a cél: konyhai és tároló edények készültek agyagból, egykoron főzőedényekkel innen látták el Zalát és a Dráva mentét. A 20. század első felében is még szekerezős cserekereskedelemben a télen elkészített árut lovasszekéren Zalán keresztül Somogy megyében főleg gabonára cserélték.

A magyarszombatfai fazekasság jellegzetessége a „leckebőrrel” (egy bőrcsík amit korongozás közben a kezében tart a fazekas) való korongozás, az edények készítésére használt észak olasz eredetű „balos korong”, amelynél a tengelytől jobbra ül a mester, s a korong nem a két lába közt foglalt helyet. A magyarszombatfai fazekasságot ugyanakkor igen archaikus formakincs jellemzi, melyek közül jó néhány hasonló vonalvezetéssel máshol is él, de akadnak teljesen egyedi, csak erre a térségre jellemző edények is. Jellegzetességei a kora újkori eredetű puritán, de a tárgyformálás magas fokán álló edényformák. Ezek az abroncsos főzőfazék, a lábas-lábas, a kerektepsi, a „hegyi bogrács” (főzőedény), a vászonnemű kifőzésére és lenfonal fehérítésére szolgáló nagyméretű „páru” edény, a folyadék tárolására alkalmas mázatlan korsó és a bőrtömlőt utánozó kétszájú „bugyiga” (vizeskorsó), illetve a rostély (szűrő) nélküli „bugyiga” korsó. Valamint a közös étkezésre szolgáló nagyméretű tálak, ezeken kívül a boros „korsó” és a kiöntőcsöves pálinkás fazék, illetve a bajelhárító kereszttel

ellátott, fületlen tejes „fazék”. Jelentős átvétel a 17. századi eredetű vajköpülő edény, a dohánypalánták locsolására használt 18. századi öntöző kanna, valamint a 19. század végén meghonosodó „kuglihuip” (kuglóf) sütő. Céhes hagyományokra vezethető vissza a fazekak, korsók kifogatása, vagyis a fakéssel esztergált harántbarázdákkal való díszítés, amely a kimagasló mesterségbeli tudást jelentette egyúttal. A hagyományos őrési edényeket elsősorban a szép forma és a nagyon visszafogott díszítés jellemzi. Az őrési edények viszonylagos díszítetlensége azonban csak látszólagos, inkább egyszerűek. Puritán megjelenésük hűen tükrözi az itt élő emberek habitusát és életvitelét. A díszítőművesség a középkori eredetű gombdíszítésre, az engobfestésre, a fésűvel való dekorálásra, az abroncsozásra, illetve a fröcskölt vagy csorgatott máz használatra szorítkozik. A 20. század közepén külső hatásra kezdtek el „írókázni” (díszítési technika), addig disznósörtével „pemziszték” az olyan egyszerű ornamentikát, mint a rózsza, a tulipán és a rozmaring. A mázazás legfontosabb színei a zöld, a barna és a sárga, a 19. század végén tanfolyam hatására megjelent a kobaltkék szín is. A gödörházi csillámos finomszemcsés homokból őrlték a színtelen mázat, Velemérből származik a vörös engób (agyagfesték) és helyben bányászták középkori módszerekkel a szürkés kék agyagot is. Az elkészült edényeket a hagyományos őrési fatüzelésű és egy légterű, kúp alakú, mediterrán típusú boglyakemencében égették ki, ami a Kárpát-medencében csak itt ismert. A fakemencében készült edényekre a tudatos foltos díszítés jellemző.

A 20. század első évtizedeiben a vidéken szinte minden házban foglalkoztak agyag edények készítésével. A későbbiekben már csak a legjobbak folytatták a tevékenységet. Így is az 1920–30-as években több mint száz fazekas dolgozott a Veleméri-völgy (Magyarszombatfa, Gödörháza, Velemér) falvaiban. A korabeli népi mondás szerint Szombatfán „mindenki gerencsér, csak a biru bugyigacsinyálu” (vizeskorsó). Az 1953-ban létrejött Háziipari Szövetkezet, későbbi Kerámiagyár működése megváltoztatta a fazekasság helyzetét, többségük üzemi dolgozó lett. Tevékenységük elsősorban díszműáru gyártására irányult. Az 1980-as évek közepétől kezdődően erősödött ismét a fazekasműhelyek tevékenysége. Termékeik kiállításokon, vásárokon, műhelyeikben találhatóak meg. Az őrési edények a háztartásokban mind a mai napig elsősorban azért kedveltek, mert mind a hagyományos, mind modern funkciójuknak tökéletesen megfelelnek. 2005-től a MAT Kerámia Kft. cserépkályha gyártó üzemét létesített az egykoron szebb időket megélt Kerámiagyár területén, amely azóta is sikerrel működik a környék egyik legnagyobb foglalkoztatójaként.

A település fazekasságának jelképe az 1792-ben épült zsuppfedeles fekvő boronafalú Fazekasház, amely 1975 óta működik tájházként az önkormányzat gondozásában. Ebben az épületben mutatja be a faluközösség a történelmi őrési fazekasságot, annak jelenlétét a paraszti háztartásban és életvitelben. Önkéntes társadalmi munkában a helyi fazekasok is részt vesznek a működtetésében. Az épület három alkalommal szorult felújításra az elmúlt közel 40 év alatt, amelyben a fazekas közösség minden alkalommal részt vett, utoljára a 2013-as tűzvész után.

Magyarszombatfa és az Őrség vidékének jelentős ünnepe a 2002-től minden évben megtartott Fazekas Napok Nemzetközi Fazekas Találkozó és Vásár, ami kulturális rendezvényként egyben a fazekas szakma nemzetközi nagyszemléje, élő hagyományainak, értékeinek bemutatkozása, ünnepe .

A ma itt élő fazekasok élete jelentősen megváltozott elődökhöz képest. A műhelyekben megjelentek az elektromos kemencék, korongok is, bár néhányan égetnek még boglyakemencében, és korongoznak balos korongon. A kerámiagyár területén működő Mat Kerámia Kft. biztosítja az alapanyagokat, köztük a helyi készítésű agyagot, valamint korszerű mázakat, színezékeket,

segédeszközöket. Ez az ellátási rugalmasság, illetve annak helyben léte nagy segítség a fazekasoknak. A korongozási stílus nem változott, annak fogásai és a lecke bőr használata megmaradt. Talán az értékesítésben történt a legnagyobb előrelépés az elmúlt 20 évben. Az Őrség turisztikai vonzerejét kihasználva az elődökhöz képest jóval egyszerűbb az értékesítés. A térség kiemelt turisztikai attrakciójaként a magyarszombatfai fazekasok minden ide látogatót érdekelnek, ezért szinte ki sem kell mozdulni a műhelyekből a termékek eladásához. A környékbeli rendezvényeken lehetőség nyílik a megmutatkozásra, de az ország számos más pontján is. Összességében az elmúlt 20 évben sokkal szervezettebbé vált az itt élő fazekasok élete, jobban összpontosul a műhelymunka köré, amely jó hatással van a szakmai fejlődésre.

A ma itt élő, már 60 éveikben járó fazekasok között olyan nagy tudású szakemberek vannak, akik a régi Kerámiagyárban normára korongoztak, megtanulva a termelékeny fontos szabályait, szakmai fortélyait. Tóth Ferenc, id. Cseke János, id. Albert Attila ezen tudásukat tanítványaikon keresztül adták, és adják tovább azóta is. Akad olyan műhely is, mint pl. Vörös Gáboré, aki a családi műhelymunka élettapasztalatait tudja átadni a következő generációnak. Lényegében az idősebb korosztály képviselői szinte minden területen nagy tapasztalattal rendelkeznek, és ez nagyon fontos az utánpótlás szakmai fejlődéséhez. A fiatalok aránya jelenleg jónak mondható, a 14 fazekasból 8 negyven év alatti, amiből négyen nők.

3. Érvelés a nemzeti jegyzékre való felvétel mellett

A magyarszombatfai fazekasság közel 700 éves múltjával, jellegzetes formavilágával mind a mai napig fontos szerepet tölt be a Kárpát-medence tárgyalgó népművészetében. A település kézműves tradíciója, fazekas faluként való ismertsége annak karakterétől és az itt élők azonosságtudatától elválaszthatatlan. Napjainkban is országosan az egyik legnagyobb aktív fazekas közösség. Kulturális sajátosságai nagyban annak köszönhetőek, hogy maga a határ menti terület nyitott délnyugat felé, így a Mura völgye felé is. Földrajzi elhelyezkedéséből fakadóan az itteni fazekasságot meglehetősen számos olyan hatás érte, amely máshol a Kárpát-medencében nem mutatható ki, elsősorban a Földközi-tenger felől, részben a horvát és szlovén kapcsolatok révén. Ilyen formán jól példázza a magyar kézműves tradíciókban rejlő kulturális sokszínűséget, egyúttal azok történeti mélységét, illetve mindezek napjainkig ívelő folyamatosságát. Az Őrség zártsága, nehéz megközelíthetősége, amely a '80-as évek végéig tartott, majd az azt követő turisztikai fellendülés nagyban hozzájárult a hagyományok megőrzéséhez, mivel a szekerezés megszűnése után helyben tudják értékesíteni portékáikat a fazekasok.

4.a. Jelenlegi és korábbi erőfeszítések az örökség-elem megőrzésére

A 20. századot megelőzően az utánpótlás képzése folyamatosan megoldott, természetes folyamat volt, mivel a generációról generációra helyben maradó lakosságnak biztos megélhetést nyújtott az Őrségi táj adottságaiból kialakult életforma, amely ötvözta a fazekasságot a paraszti étellel. Az 1970-

es évektől egyre nagyobb problémát jelent a társadalmi és gazdasági átalakulás, amely magával hozta a fiatalok elvándorlását, és így a település elöregedését. Egyre kevesebben választották megélhetési forrásként a fazekasságot, hiszen a megváltozott vásárlói igények nem kedveztek a hagyományos népi mesterségeknek, köztük a fazekasságnak sem. Mindezek ellenére a 2000-es évek elején még mindig közel 20 fazekas dolgozott Magyarországon, ami országosan is kiemelkedő, főleg lakosság-szám-arányosan nézve. Ezt felismerve, mint az egyik legrégebbre visszanyúló fazekas hagyományokkal rendelkező település, Magyarországon 2002-ben első alkalommal szervezte meg a „Fazekas Napok Nemzetközi Fazekas Találkozó és Vásár”-t, amit azóta minden évben megrendezünk. A négy napos, színvonalas szakmai rendezvény jelentős impulzust adott a település fazekasainak, serkentően hatva a műhelymunkára. Az ide érkező fazekasok által hozott szín-, motívum- és formavilág új kihívások elé állította a helyi szakembereket. Ennek az ösztönző erőnek köszönhetően 2004-ben megalakult a Magyarországi Fazekasok Egyesülete, mely érdekvédelmi szervezetként fő céljává tűzte ki a helyi fazekas hagyományok ápolását, a szakma népszerűsítését. Országos rendezvényeken, pályázatokon képviseltük hagyományainkat. Több alkalommal működünk együtt oktatási intézményekkel, amikor oktatási börzéken népszerűsítettük a fazekas szakmát.

4.b. A megőrzés tervezett lépései

Az örökség-elem megőrzésére való törekvés elsődleges és legalapvetőbb megnyilvánulása az, hogy a település lakossága fontosnak érzi gerencsér hagyományaink ápolását, továbbadását a jövő generációknak. Ez képezi az alapot, amelyre fel lehet építeni azokat a pilléreket, amelyek biztosítják a magyarországi fazekas hagyományok fennmaradását.

-Szakmai fejlődés, önképzés, megmutatkozás:

Mint minden szakma, a fazekasság is folyamatosan fejlődik. Új technológiák, alapanyagok jelennek meg, emellett a vásárlói igények is folyamatosan változnak. Reagálni kell ezekre a változásokra, amihez elengedhetetlen a nyitott hozzáállás, a szakmai továbbképzés, és a folyamatos megmutatkozás. A kiállításokon, pályázatokon való részvétel ad visszajelzést az egyénnek, alkotónak a szakma jelenlegi helyzetéről, és azon belül saját pozíciójáról. Ennek érdekében fontos, hogy a jövőben is minden évben megrendezzük a Fazekas Napokat, aminek első napján országos NIT zsűrizésen mérettessük meg alkotásainkat. A Magyarországi Fazekas Egyesületnek fontos szerepe lesz a jövőben az erre való ösztönzésben.

- Utódképzés, szakmai érdekvédelem:

A népi kismesterségek legnagyobb problémáját jelenti az utódképzés, ami az egyetlen jó megoldása kulturális örökségünk megőrzésének. Annak érdekében, hogy a jelenleg még aktív örökségünk, a fazekasság ne váljon évtizedek múlva passzív örökséggé, újra meg kell szerveznünk a helyi korongozási stíluson alapuló oktatást. Ehhez két dologra van szükségünk, egy helyi akkreditált képzési központra és a fazekasok szakmai tudására. Utóbbi értelemszerűen még rendelkezésünkre áll, ám a képzési központ alapítása még megvalósításra vár. Ennek érdekében a tavalyi év végén a Területfejlesztési Operatív Programba, amely Magyarország 2014–2020-ig terjedő fejlesztési elképzeléseit tartalmazza, beadtunk egy projekt adatlapot. Ez a projektlet tartalmazza egy fazekas képzési központ létesítését, a tervezet alapján 2015. év végéig. Megvalósulásával minden adott lesz az utánpótlás neveléséhez. A Kárpát-medence rendkívül sokszínű fazekasságának megőrzése érdekében arra kell törekednünk, hogy lehetőség szerint helyben maradó, a magyarszombatfai stílust követő szakembereket képezzünk, alapul véve a régi mester–inas oktatási modellt. Ezen a ponton kapcsolódik be a szakmai érdekvédelem, melynek szerepe a minőségi képzés annak érdekében, hogy a szakma ne higuljon fel.

-Piaci igények felmérése, lekövetése és alakítása, marketing:

A változó piaci igények komoly hatást gyakorolnak a fazekasság formavilágára. Régi funkciók tűnnek el, helyettük újak jelennek meg. Az utóbbi 100 évben egyre gyorsul ez a folyamat, ami sok forma kihalását eredményezheti. Ennek lehetséges ellensúlyozása a régi formákhoz új funkciók társítása, illetve a ma már funkció nélküliek kis szériában (évi pár darab, főleg kiállítási tárgyként) való megtartása. A több évszázados örökség megőrzése érdekében fontos a mára elavult technológiák (boglyakemencés égetés, agyag- és mázkészítés) ismeretének megtartása továbbadása. A mai piaci igények lekövetése emellett egyszerűbb feladatnak tűnik, mivel a fazekas felhasználóként is találkozik saját munkájával, első kézből megtapasztalva használhatóságát. Manapság reneszánszát éli a sütő-főző edények használata, ami kedvez a magyarszombatfai fazekasságnak, mivel formavilágának gerincét adja. Ezek az edények mind szabadtéri, mind konyhai felhasználásra alkalmasak, utóbbinál figyelembe kell venni az olyan elvárásokat mint amiket például egy kerámia lapos tűzhely vagy egy mosogatógép támaszt. A megfelelő alapanyagok és technológiák kiválasztásával az igényeknek megfelelő tárgyak készíthetők. A piacon való érvényesüléshez természetesen megfelelő marketingre ma is szükség van. Nem elég elkészíteni egy a mai igényekhez illeszkedő kézműves terméket, arról is gondoskodni kell, hogy az a felhasználóhoz is eljusson (piacon való megjelenés), és bekerüljön a háztartásokba. Ez szintén egy új kihívás elé állít bennünket, mert hiszen a marketing mindig is létezett, szükség volt rá, hogy értékesítsük a termékeket, azonban a társadalom, a gazdaság és a piackultúra átstrukturálódásával itt is megjelentek azok az új elemek, amikre válaszolni kell (internetes megjelenés, marketing, online értékesítés). Ekképpen a weblapokon való megjelenés, illetve a webáruházakon keresztül történő értékesítés egyre gyakoribb. Tervezzük egy közös, az őrségi fazekasokat összefogó weblap létrehozását, amely közös megjelenési fórumként és értékesítési felületként is szolgál majd.

4.c. A megőrzést veszélyeztető, akadályozó tényezők, a közösségi védőintézkedések korlátai

A megőrzést veszélyeztető tényezők közül a legfontosabb a helyi fazekasok korosztálybeli összetétele. Mivel 1999-ben megszűnt az intézményes nappali tagozatos fazekas oktatás, az elmúlt 15 évben nem képződött utánpótlás. Hiányoznak a fiatalok, előregedett a szakmai közösség. Komoly akadályozó tényező a szakma gyakorlásához szükséges, és a mai kor igényeinek megfelelő infrastrukturális háttér megteremtése (mint pl. a kemence, korong, minőségi alapanyagok). Bár minden műhely rendelkezik az említett szakmai háttérrel, a jövőben szükség lesz korszerűsítésre, amely versenyképessé teszi a fazekasokat. A szakma helyzetbe hozása történhetne célirányosan modernizálásra, korszerűsítésre szolgáló pályázati kiírásokkal. Ám a gyakorlat azt mutatja, hogy az általános pályázati irányelvek léptékükben és sajátosságaikban nehezen összeegyeztethetők a népi kismesterségekkel.

4.d. A jelölő fél, esetenként az érintett önkormányzatok, valamint a közösségek, csoportok és egyének elkötelezettségének mértéke és megnyilvánulási formái

Magyarszombatfán a 14. századig nyúlik vissza a fazekasság, és ez a közel 700 éves elkötelezettség mindmáig meghatározza a településen élők identitását. Nem mindenki él a fazekasságból, de szinte minden helybéli családnál megvan a kapcsolódási pont. A helyi önkormányzat és „A Fazekasfalu identitás” olyan egymást segítő egységként jelenik meg, melyben az önkormányzat kulturális örökségünk támogatásával gondoskodik a közösség fennmaradásáról. A település vezetése minden lehetséges módon ösztönzi a turisztika jelenlétét, működteti a tájházat, évente számos olyan rendezvényt szervez, amely megjelenési lehetőséget biztosít a fazekasoknak és a hozzá köthető kulturális örökségnek. Ezen kívül székelyet ad a Fazekasok Egyesületének, és segíti annak munkáját. Együttműködésben újjátöltöttük fel a Fazekasházat (tájház), és minden rendezvényt közösen szervezünk, nemcsak a fazekasokkal, hanem a többi civil szervezettel is. Magyarszombatfán öt civil szervezet működik, melyek célkitűzéseiben szintén fontos elem a fazekassághoz való kapcsolódás. Az egyesületek egymás rendezvényein megjelenve erősítik azokat. A Szőlő-és Bortermelő Egyesületének rendezvényein a helyi fazekasok által készített kancsóból töltik a bort, és természetesen itt készül a tányér, ami az asztalra kerül. A Polgárőr Egyesület, a Tűzoltó Egyesület a rendezvények, mint pl. a Fazekas Napok biztosításában vesz részt. A Hagyományőrző Egyesület a régi szokások felelevenítésével, hagyományos ételek készítésével, rendezvényeken való jelenléttel segíti közös örökségünk ápolását.

5. A KÖZÖSSÉG RÉSZVÉTELE ÉS HOZZÁJÁRULÁSA

5. A közösség részvétele a jelölésben és hozzájárulása a felterjesztéshez

5.a. A közösségek, csoportok, egyének részvétele a jelölésben és hozzájárulása a felterjesztéshez:

A jelölési dokumentáció előkészítésében részt vett Magyarszombatfa Község Önkormányzata, mint felterjesztő, az Őrségi Fazekasok Egyesülete, amely szakmai érdekvédelmi szervezetként a háttéranyagok gyűjtésében vett részt. Az Őriszentpéteri Közös Önkormányzati Hivatal logisztikai háttérrel nyújtott a jelölés elkészítéséhez, amely magába foglalja a nyomtatási, informatikai, kapcsolattartási tennivalókat. Oszváth Imre református lelkész segítségével kutathattuk az egyházi iratokban a fazekasság múltját. Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság erkölcsi támogatásán felül a térképek elkészítésével segítette a közös munkát. Dr. Illés Péter a szellemi kulturális örökség vas megyei referense, és dr. Nagy Zoltán etnográfus szaktudásukkal, tanácsaikkal, archív képekkel segítettek. Simon Attila fotográfus készítette a fotótárt, a Szombathely Tv pedig a videóanyagot. Az összegyűlt adatokból a dokumentációt Albert Attila polgármester készítette. Az érintettek a jelölést egybehangzóan támogatták, és hozzájárulnak a felterjesztéshez. Magyarszombatfa Község Önkormányzatának képviselőtestülete támogatja a jelölést.

5.b. Szabad elhatározásból fakadó, előzetes és megfelelő tájékoztatáson alapuló beleegyezés:

Magyarszombatfa Község Önkormányzata képviselő-testületi ülésén, lakossági fórumon, valamint minden elérhető helyi médiumon keresztül (Vas Népe, Szombathely Tv, Katolikus Rádió) tájékoztatta az érintett közösséget a felterjesztésről. Magyarszombatfa minden lakosát, civil szervezetek vezetőit, a dokumentáció elkészítésében résztvevőket egyaránt megkerestük a támogatói nyilatkozatokkal. Az érintett közösség tagjai nyilatkozatban támogatják a jelölést, illetve a felterjesztést.

5.c. Az örökséghez való hozzáférés szabályainak alkalmazásáról szóló nyilatkozat :

Az felterjesztett örökséggel kapcsolatban nincsenek titkos eljárások, védett technikák, így minden eleme szabadon hozzáférhető.

6. Dokumentáció

6.a. Csatolandó dokumentumok mennyisége:

1. jelenléti ív a jelölés előkészítő megbeszélésről
2. jelölést támogató nyilatkozatok (5,a)

3. fotó dokumentáció
4. film
5. térkép
6. „Gerencserek földjén” könyv

6.b. A szerzői jogokról való lemondás:

melléklet

6.c. További felhasznált források listája:

- Gerencserek földjén (könyv)
- Csupor István: A Dunántúl, a Felföld és a Felső-Tisza-vidék népi kerámiaművészete

7. KAPCSOLATTARTÁSHOZ SZÜKSÉGES ADATOK

7. Kapcsolattartáshoz szükséges adatok

7.a. A jelölést benyújtó fél :

Magyarszombatfa Község önkormányzata

Magyarszombatfa, 2014.03. 28.

.....
a felterjesztő Magyarszombatfa Község Önkormányzatának nevében

Albert Attila polgármester